

SMJERNICE

**ZA TROGODIŠNJE PLANIRANJE RADA
GRADA ŠIROKOG BRIJEGA
ZA RAZDOBLJE OD 2025. DO 2027. GODINE**

Sadržaj

1.	Uvod.....	1
1.1.	Svrha Smjernica	1
1.2.	Razvojni kontekst.....	1
2.	Strateški pravci razvitka Grada Širokog Brijega	3
2.1.	Usklađenost sa strateškim dokumentima	3
2.2.	Strateški ciljevi identificirani Integriranom Strategijom razvitka Grada Širokog Brijega.....	3
3.	Programi, mjere i strateški projekti	5
3.1.	Programi, mjere i indikatori.....	5
3.2.	Strateški projekti.....	9
4.	Indikativni financijski okvir za razdoblje 2025. – 2027.	9
	Prilog I. Akcijski plan za razdoblje 2025. – 2027.	10

1. Uvod

Izrada Smjernica za trogodišnje planiranje rada Grada Širokog Brijega za razdoblje od 2025. do 2027. godine (u nastavku: Smjernice) proizlazi kao obveza iz Članka 10. Uredbe o trogodišnjem i godišnjem planiranju rada, monitoringu i izvještavanju u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/19 i 2/21) (u nastavku: Uredba).

1.1. Svrha Smjernica

Svrha Smjernica je operacionalizacija Integrirane Strategije razvitka Grada Širokog Brijega za razdoblje 2017. – 2026. („Službeni glasnik Grada Širokog Brijega“, broj: 5/17) kroz trogodišnje planiranje rada službi, te učinkovitu provedbu i praćenje provedbe Strategije razvitka Grada Širokog Brijega. Smjernice predstavljaju temelj za planiranje rada Gradske uprave u sljedeće tri godine, kako bi se na prikladan način uključili razvojni prioriteti definirani Strategijom i drugim relevantnim dokumentima.

1.2. Razvojni kontekst

Grad Široki Brijeg spada među razvijene općine Federacije BiH prema Indeksu razvijenosti za 2022. godinu s indeksom od 1,21. Zauzima 11. mjesto na ljestvici razvijenosti već treću godinu zaredom. Broj stanovnika Grada Širokog Brijega prema Popisu stanovništva iz 2013. godine je 28.929 što je u usporedbi s popisom iz 1991. godine rast za 1.769 stanovnika. I dalje se bilježi stabilan rast broja stanovnika, te prema procjenama Federalnog zavoda za statistiku za 2022. godinu Grad Široki Brijeg ima 28.885 stanovnika. Time je Široki Brijeg po broju stanovnika najveća jedinica lokalne samouprave, a ujedno je i sjedište Županije zapadnohercegovačke.

Broj radno sposobnog stanovništva, odnosno stanovništva u dobi od 15 do 64 godine, je 19.599 u 2022. godini. Broj zaposlenih na području grada Širokog Brijega u stalnom je porastu, te je tako 2022. godine iznosio 8.163, odnosno za 2,7% više nego 2021. godine (7.938 zaposlenih) i za 6,3 % više nego 2020. godine (7.649 zaposlenih). Prosječna neto plaća u 2022. godini nešto je niža od prosječne neto plaće u Federaciji BiH (1.139 KM za listopad 2022. godine) i iznosi 974 KM, ali i ona bilježi trend rasta, pa je u odnosu na 2021. godinu porasla za 12,3 %. Najveći broj zaposlenih je u sektoru trgovine, pa sektoru prerađivačke industrije, te obrazovanju. Broj nezaposlenih osoba protekle tri godine je u opadanju, te je 2022. godine iznosio 3.649, 2021. godine 3.696, a 2020. godine 3.975. Najveći udio među nezaposlenim osobama čine oni sa srednjom stručnom spremom, odnosno 72,8 %, u usporedbi s onima koji imaju višu i visoku stručnu spremu (17,8 %).

Ukupan broj poslovnih subjekata na području grada Širokog Brijega u 2022. godini bio je 2.100, gdje je 980 pravnih osoba, 264 su jedinice u sastavu, te 856 obrta. U usporedbi s prethodnim godinama došlo je do smanjenja broja pravnih osoba i jedinica u sastavu, dok se povećao broj obrta. Ipak, vrijednost izvoza gospodarskih društava s područja grada Širokog Brijega prema podacima Financijsko informatičke agencije u 2022. godini iznosila je 376.105.294 KM, što predstavlja povećanje u odnosu na prethodnu godinu od preko 9,5 milijuna KM.

Jedan od najvećih izazova s kojima se suočava, kako Grad Široki Brijeg, tako i cijela Županija zapadnohercegovačka i šire, je negativan prirodni priraštaj, koji je za područje grada Širokog Brijega negativnih 18 u 2022. godini. Ipak, preliminarni podaci Federalnog zavoda za statistiku za prvih 10 mjeseci 2023. godine ukazuju na to da broj rođenih na području Širokog Brijega premašuje broj

umrlih za 49. Time se Grad Široki Brijeg svrstava među rijetke jedinice lokalne samouprave na području Federacije BiH koje bilježe pozitivne rezultate po pitanju rasta populacije.

Također, izazov predstavlja i zaštita okoliša, gdje najveće prijetnje za kvalitetu zraka na području grada Širokog Brijega predstavljaju ispušni plinovi vozila na motorni pogon, te dim od loženja krutih i tekućih goriva za potrebe grijanja (drvo, ugljen, nafta). U pogledu upravljanja otpadom, prema podacima JKP „Čistoća“ d.o.o. Široki Brijeg, u 2022. godini prikupljeno je 6.433,17 tona komunalnog otpada, a organiziranim odvozom otpada pokriveno je 18 od 25 mjesnih zajednica. Odvajanje sirovina za reciklažu se ne provodi, ali je u tijeku izgradnja reciklažnog dvorišta i pretovarne stanice za područje grada Širokog Brijega. U tijeku je i izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, kao i ostatka kanalizacijske mreže, sve u svrhu očuvanja rijeke Lištice i njenog dijela Jadranskog sliva. Vodoopskrbna mreža se također širi na mjesne zajednice koje nisu u njenom obuhvatu, te se radi i na povećanju kvalitete usluga JP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o.

U pogledu energetske efikasnosti, kontinuirano se ulaže u poboljšanje energetske efikasnosti objekata koji su u ingerenciji Grada Širokog Brijega, te su objekti osnovnoškolskih obrazovnih ustanova najvećim dijelom rekonstruirani, što podrazumijeva zamjenu otvora, fasade, te zamjene i toplinske izolacije krova u svrhu postizanja što veće energetske učinkovitosti. Projekt zamjene postojećih rasvjetnih tijela energetski učinkovitim LED rasvjetom i proširenje rasvjetne mreže je u tijeku, čime se već ostvaruju značajne financijske uštede.

Grad Široki Brijeg radi i na razvoju turističke ponude, te privlačenju većeg broja turista. Uz uspješno okončane projekte Adriatic canyoning i Cycling rural, financirane iz sredstava Europske unije, izrađeni su i itinerari u sklopu projekta USAID Turizam, objedinjeni u jedan vodič – „Hub and spokes Model Mostar“. Grad Široki Brijeg ulaže i u projekte iz sektora športa i kulture, te je putem javnog natječaja u 2022. godini u sektoru kulture podržano 45 projekata ukupne vrijednosti 94.600,00 KM, a u sektoru športa 40 projekata ukupne vrijednosti 400.500,00 KM. Rizik za uspješnu provedbu svih ugovorenih i planiranih projekata predstavlja financijska i politička stabilnost županije, entiteta, zatim države i regije.

2. Strateški pravci razvitka Grada Širokog Brijega

2.1. Usklađenost sa strateškim dokumentima

Dokument „Smjernice za trogodišnje planiranje rada Grada Širokog Brijega za razdoblje od 2025. do 2027. godine“ polazi od već donesenih strateških dokumenata od strane Grada Širokog Brijega. Gradsko vijeće Grada Širokog Brijega je usvajanjem Integrirane Strategije razvitka Grada Širokog Brijega definiralo i uskladilo razvojne pravce i prioritete grada Širokog Brijega sa ključnim nacionalnim, županijskim i međunarodnim razvojnim dokumentima, kao i Trogodišnjim planovima projekata i mjera. Popis ključnih strateških dokumenata je kako slijedi:

- Integrirana Strategija razvitka Grada Širokog Brijega za razdoblje 2017. – 2026. godine usvojena u srpnju 2017. godine („Službeni glasnik Grada Širokog Brijega“, broj: 5/17).
- Operativni plan provedbe strateških projekata i mjera za 3 godine usvojen je zajedno sa Strategijom, te je Odlukom o primjeni trogodišnjeg operativnog plana projekata i mjera iz Strategije razvitka Širokog Brijega u 2021. godini produljena njegova primjena do donošenja i usvajanja novog („Službeni glasnik Grada Širokog Brijega“, broj: 4/21). Trogodišnji plan projekata i mjera iz Strategije razvitka Širokog Brijega za razdoblje od 2023. do 2025. donesen je u prosincu 2022. godine („Službeni glasnik Grada Širokog Brijega“, broj: 8/22), a za razdoblje od 2024. do 2026. usvojen je u prosincu 2023. godine („Službeni glasnik Grada Širokog Brijega“, broj: 9/23).
- Strategija ruralnog razvitka Županije zapadnohercegovačke za razdoblje od 2020. do 2030. usvojena u prosincu 2019. godine („Narodne novine ŽZH“, broj 29/19).
- Strategija razvitka turizma Županije zapadnohercegovačke za razdoblje 2020. - 2027. usvojena u veljači 2020. godine („Narodne novine ŽZH“, broj 3/20).
- Strategija razvoja Županije zapadnohercegovačke za razdoblje 2021. – 2027. godine donesena u ožujku 2021. godine („Narodne novine ŽZH“, broj 6/21).
- Strategija razvoja Federacije Bosne i Hercegovine za razdoblje 2021. – 2027. usvojena u svibnju 2022. godine („Službene novine FBiH“, broj: 40/22).
- Federalna strategija zaštite okoliša za razdoblje 2022. - 2032.
- Strategija razvoja turizma Federacije Bosne i Hercegovine za razdoblje 2022–2027.
- Strategija EU za dunavsku regiju (eng. *EU Strategy for the Danube Region*) usvojena 2011. godine.
- Strategija EU za jadransko-jonsku regiju (eng. *EU Strategy for the Adriatic and Ionian Region*) usvojena 2014. godine.
- Zelena agenda za zapadni Balkan (eng. *Green Agenda for the Western Balkan*) usvojena u 2020. godini.

2.2. Strateški ciljevi identificirani Integriranom Strategijom razvitka Grada Širokog Brijega

Strateški pravci razvitka Grada Širokog Brijega, utemeljeni na analizi stanja, te analizi unutrašnjih i vanjskih čimbenika koji mogu utjecati na budući razvitak Širokog Brijega, rezultirali su s četiri strateška cilja do 2026. godine:

Strateški cilj 1 – Razvijeno proizvodno i izvozno orijentirano malo i srednje poduzetništvo

Usmjerenost projekata i aktivnosti na stvaranje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva, s naglaskom na povećanje broja zaposlenih, te porast izvoza poduzeća.

Strateški cilj 2 – Razvijene specifične grane poljoprivrede i turizma kroz integraciju poljoprivrede, turizma i ruralnog razvitka

Stvaranje okruženja za razvoj specifičnih grana poljoprivrede i turizma. Fokus projekata će biti na porastu broja OPG-ova, povećanju broja noćenja i rastu investicija u poljoprivrednoj djelatnosti.

Strateški cilj 3 – Podignuta razina kvalitete života u urbanim i ruralnim dijelovima Grada

Ulaganja u razvoj ruralnih prostora, te podizanje kvalitete života u ruralnim dijelovima grada Širokog Brijega, što podrazumijeva pokrivenost komunalnom infrastrukturom i zaštitu okoliša.

Strateški cilj 4 – Izgrađen imidž Širokog Brijega kao kulturnog, obrazovnog i športskog središta

Ulaganja u projekte iz sektora obrazovanja, kulture i športa, sve u svrhu prepoznatljivosti Širokog Brijega kao obrazovnog, kulturnog i športskog središta.

Osim pravaca razvoja i ciljeva, Integrirana Strategija Grada Širokog Brijega obuhvaća i 3 međusobno usklađena i povezana plana, kao što je prikazano u tablici ispod.

Tablica 1 Sektorski pravci razvitka po planovima razvitka i pripadajući operativni ciljevi.

	Sektorski pravci razvitka	Operativni ciljevi
Plan gospodarskog razvitka	Razvoj proizvodnog i izvozno orijentiranog malog i srednjeg poduzetništva, te obrtništva	1.1. Do 2021. godine stvoriti povoljan i prepoznatljiv poslovni ambijent
	Razvoj specifičnih grana poljoprivrede utemeljenih na organskoj i ekološkoj proizvodnji	1.2. Do 2021. godine podići razinu konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje utemeljene na organskoj i ekološkoj proizvodnji
	Razvoj specifičnih oblika turizma	1.3. Do 2021. godine razviti najmanje 3 nova i prepoznatljiva turistička sadržaja
Plan društvenog razvitka	Široki Brijeg učvrstiti kao obrazovno središte	2.1. Do 2021. godine poboljšati kvalitetu i dostupnost obrazovne infrastrukture
	Široki Brijeg učvrstiti kao kulturno i športsko središte županije	2.2. Do 2021. brendirati Široki Brijeg kao kulturno i športsko središte
	Poboljšati kvalitetu i dostupnost javnih usluga	2.3. Do 2021. godine razviti učinkovit sustav javnih usluga
Plan uređenja i zaštite okoliša	Poboljšati lokalnu cestovnu i prometnu infrastrukturu	3.1. Do 2021. godine sanirati 50 % lokalnih cesta
	Poboljšati sustav javne komunalne infrastrukture	3.2. Do 2021. godine osigurati dostupnost komunalne infrastrukture i usluga za 90% stanovništva
	Promovirati obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost	3.3. Do 2021. Racionalizirati potrošnju električne energije i fosilnih goriva
	Poboljšati sustav upravljanja otpadom, zaštitu i uređenje okoliša	3.4. Do 2021. godine uspostaviti sustav upravljanja otpadom i poboljšati stanje okoliša i uređenosti javnih površina

3. Programi, mjere i strateški projekti

3.1. Programi, mjere i indikatori

U narednoj tablici su, za svaki pojedini plan razvitka, navedeni projekti i mjere u sklopu predloženih programa gospodarskog i društvenog razvitka, kao i uređenja i zaštite okoliša.

Aktualni trogodišnji operativni plan projekata i mjera se odnosi na period 2024. – 2026. godine. Osim novopredloženih projekata i mjera u skladu s važećom Strategijom razvoja, novi operativni plan obuhvaća i one projekte koji su u tijeku implementacije, zatim projekte i mjere koji su djelomično realizirani i postoji potreba za nastavkom njihove provedbe, te nerealizirane projekte i mjere čija će realizacija biti potrebna i izgledna u narednom planskom periodu.

Tablica 2 Raščlamba programa, projekata i mjera po planovima koji su dio Integrirane Strategije razvitka Grada Širokog Brijega i trogodišnjih planova.

	Naziv programa	Mjera/ Projekt	Indikator/ Ishod
Plan gospodarskog razvitka	Program 1.1. Promocija ulaganja i razvoj poduzetništva	Osnivanje centra za inovacije i poduzetništvo/ poslovnog inkubatora	Poduzetnicima olakšan početak poslovanja
		Izgradnja internih prometnica i ostale komunalne infrastrukture u gospodarskoj zoni Trn /nastavak	Gospodarska zona Trn i uređena i popunjena novim poslovnim subjektima
		Izgradnja internih prometnica i ostale komunalne infrastrukture u industrijskoj zoni Knešpolje /nastavak	Industrijske zona Knešpolje uređena i popunjena novim poslovnim subjektima
		Sudjelovanje na sajmovima i poticanje inovatorstva	Povoljan i prepoznatljiv poslovni ambijent
		Certificiranje povoljnog poslovnog okruženja/ primjena SBA načela	Povoljan i prepoznatljiv poslovni ambijent
		Izrada provedbenih planova za nove gospodarske zone	Poduzetnicima olakšan početak poslovanja
		Program 1.2. Razvoj poljoprivrede	Poticaji malim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima
	Izgradnja/uređenje tržnice lokalnih proizvoda		Izgrađena tržnica
	Poticanje organske poljoprivredne proizvodnje		Povećana ulaganja u poljoprivrednu proizvodnju
	Poticanje organiziranja poljoprivrednih proizvođača		Povećana ulaganja u poljoprivrednu proizvodnju
	Rekonstrukcija (faza 2) sustava za navodnjavanje		Poboljšani uvjeti i sigurnost poljoprivredne proizvodnje
	Proširenje hidro-melioracijskog sustava za navodnjavanje na područje Ljutog Doca		Poboljšani uvjeti i sigurnost poljoprivredne proizvodnje
	Program 1.3. Razvoj turističke infrastrukture i promocija turizma		Rekonstrukcija i obnova objekta Fratarske mlinice i objekta MHE
		Uređenje kanjona rijeke Lištice /uređenje šetnica, cjelovita zaštita vrela Borak i zaštita endemskih vrsta	Razvijeni novi turistički sadržaji, definiran način zaštite i upravljanja zaštićenim područjem

	Izrada kataloga turističke ponude Širokog Brijega	Broj noćenja povećan za 15 %	
Plan društvenog razvitka	Izrada projektne dokumentacije za novi SŠC	Izrađena projektna dokumentacija za izgradnju SŠC	
	Uređenje i opremanje javnih školskih objekta	Poboljšano pružanje javnih usluga u predškolskom i školskom obrazovanju	
	Program 2.1. Obrazovanje i socijalna inkluzija	Sufinanciranje prijevoza učenika	Poboljšana dostupnost javnih usluga u ruralnim područjima
	Stipendiranje učenika i studenata deficitarnih zanimanja	Povećan broj učenika i studenata deficitarnih zanimanja	
	Obnova zgrade Širokobriješke gimnazije *)	Poboljšano pružanje javnih usluga u srednjoškolskom obrazovanju	
	Izgradnja objekta Srednje strukovne škole Široki Brijeg *)	Poboljšano pružanje javnih usluga u srednjoškolskom obrazovanju	
	Sufinanciranje organiziranja kulturnih događanja	Povećan broj posjetitelja kulturnih i športskih događaja	
	Izrada registra/baze podataka/prirodno-spomeničke baštine	Povećana zaštita prirodno-spomeničke baštine	
	Program 2.2. Promocija kulturnih događanja i športskih sadržaja od značaja za Široki Brijeg	Izgradnja i opremanje muzeja grada Širokog Brijega	Povećan broj posjetitelja kulturnih događaja
	Izgradnja i opremanje centra kulturnih i kreativnih industrija	Povećan broj kulturnih događanja, povećan broj posjetitelja	
	Izgradnja i opremanje dvorane za kulturno-sportske manifestacije na Kočerinu	Povećan broj kulturnih događanja, povećan broj posjetitelja	
	Uređenje i opremanje gradskog bazena s izgradnjom pratećih sadržaja	Poboljšana ponuda sportskih sadržaja u ljetnom periodu	
	Poticanje izgradnje dječjih vrtića, kulturne i sportske infrastrukture u ruralnim područjima	Brži razvoj ruralnih naselja	
	Program 2.3. Poboljšanje kvalitete usluga gradske uprave i ažuriranost prostorno-planske dokumentacije	Digitalizacija gradske uprave	Poboljšana kvaliteta usluga i efikasnost rada Gradske uprave
	Uređenje recepcije na ulazu u Gradsku upravu, renoviranje zgrade gradske uprave	Poboljšana kvaliteta usluga Gradske uprave	
	Uvođenje sustava E-CITIZEN u gradskoj upravi	Brže rješavanje komunalnih problema, poboljšana kvaliteta usluga i veća efikasnost rada Gradske uprave	
	Izrada prostorno-planske dokumentacije i studija o korištenju zemljišta, detaljnih planova i urbanističkih projekata	Povećana efikasnost rada Gradske uprave u pogledu rješavanja zahtjeva poduzetnika i drugih građana	
			Povećana efikasnost rada

	Izrada registra gradske imovine i Plana upravljanja gradskom imovinom *)	Gradske uprave u pogledu upravljanja gradskom imovinom
Program 3.1. Razvoj lokalne prometne infrastrukture	Izrada idejnog rješenja i priprema tehničke dokumentacije za izmještanje obilazne ceste iz užeg gradskog područja (nova južna obilaznica)	Poboljšani uvjeti prometovanja vozila na urbanom području
	Izgradnja prometnice Trn-Belušine-Mokro – II faza (uključuje rekonstrukciju i proširenje mosta na Ugrovači)	Uređene lokalne ceste
	Rekonstrukcija gradskih ulica i nogostupa, obnova prometne signalizacije	Uređene gradske ulice
	Izgradnja, rekonstrukcija i uređenje lokalnih cesta (uključuje prometnicu i novi most prema obilaznici, rek. mostova u Zavozniku i na Uzarićima)	Uređene lokalne ceste
Program 3.2. Razvoj komunalne infrastrukture	Izgradnja kanalizacijskog kolektora "D" (Trn)	Izgrađen glavni kolektor u sustavu odvodnje i pročišćavanja voda
	Izgradnja kanalizacijskog kolektora "E" (Brijeg)	Izgrađen glavni kolektor u sustavu odvodnje i pročišćavanja voda
	Izgradnja – proširenje javne kanalizacijske mreže	Izgrađena javna kanalizacijska mreža, omogućeni novi priključci na javni kanalizacijski sustav
	Završetak izgradnje i puštanje u pogon UPOV u Širokom Brijegu	Izgrađen i pušten u pogon uređaj za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV)
	Proširenje vodoopskrbnog sustava na cijelo područje Širokog Brijega -projekti vodovoda (Kočerin, Knešpolje, Ljubotići, Dobrkovići, Izbično, Čerigaj, Ljuti Dolac i dr.)	Poboljšana vodoopskrba u ruralnim naseljima
	Izgradnja glavne vodospreme II u sklopu javnog vodoopskrbnog sustava	Povećanje sigurnosti i poboljšano funkcioniranje vodoopskrbnog sustava
	Izrada tehničke dokumentacije i priprema projekta za rekonstrukcije starih vodovoda (DN 600 i dr.) i poboljšanje rada crpnih stanica	Povećanje sigurnosti i poboljšano funkcioniranje vodoopskrbnog sustava
	Rekonstrukcija postojećih dotrajalih glavnih vodovoda (DN 600) i crpnih stanica vodoopskrbnog sustava	Povećanje sigurnosti i poboljšano funkcioniranje vodoopskrbnog sustava
	Uspostava DMA zona i postavljanje vodomjera na daljinsko učitavanje	Povećanje sigurnosti i poboljšano funkcioniranje vodoopskrbnog sustava
	Uvođenje sustava SCADA – sustava nadzora, kontrole i prikupljanja podataka vodoopskrbnog sustava	Povećanje sigurnosti i poboljšano funkcioniranje vodoopskrbnog sustava
Program 3.3. Energetska učinkovitost i	Izrada elaborata energetske učinkovitosti za sve javne objekte na području grada (nastavak projekta)	Smanjiti potrošnju električne energije u javnim objektima

obnovljivi izvori energije	Zamjena postojeće javne rasvjete LED žaruljama - (nastavak projekta)	Smanjiti potrošnju električne energije u sustavu javne rasvjete
	Postavljanje toplotnih fasada/ utopljanje zgrada u vlasništvu Grada (nastavak projekta)	Smanjiti potrošnju energije u javnim objektima
	Projekti korištenja hidro-energije rijeke Lištice –izgradnja višenamjenskih akumulacija Oporovice i Dubrava	Povećanje udjela obnovljivih izvora energije, kapaciteta hidro-sustava za navodnjavanje i povećanje prihoda JLS
	Projekti korištenja solarne energije, projektiranje i postavljanje foto-naponskih elektrana na javne objekte i druge prikladne površine	Povećanje udjela obnovljivih izvora energije, Smanjenje troškova za potrošnju el. energije u javnim objektima
Program 3.4. Upravljanje otpadom, uređenje i zaštita okoliša	Izrada plana upravljanja otpadom (nastavak projekta)	Povećana kvaliteta sustava prikupljanja i odlaganja kom. otpada
	Izgradnja centra za recikliranje komunalnog otpada s pretovarnom stanicom (nastavak - faza II)	Povećana efikasnost i kvaliteta sustava prikupljanja, recikliranja i odlaganja komunalnog otpada
	Priprema i provedba projekata sanacije nelegalnih odlagališta otpada	Poboljšano stanje zaštite okoliša
	Proširenje organiziranog prikupljanja otpada	Povećana pokrivenost sustavom prikupljanja otpada
	Edukacije i poticaji građanima za odvojeno prikupljanje kom. otpada i reciklažu, postavljanje spec. kontejn.	Povećana efikasnost i kvaliteta sustava prikupljanja, recikliranja i odlaganja komunalnog otpada
	Uređenje centralnog gradskog područja (nastavak)	Poboljšana uređenost javnih površina
	Uređenje ostalih javnih površina	Poboljšana uređenost javnih površina
	Izrada tehničke dokumentacije za gradsko groblje, uređenje mjesnih groblja	Poboljšano stanje dostatnosti i uređenosti groblja
	Uređenje vodotoka rijeka Lištice i Ugrovače, izgradnja šetnica uz korita rijeka	Poboljšana uređenost javnih površina
	Čišćenje korita bujičnih vodotoka Mokašnice i Šumeta	Poboljšana odvodnja s Mokarskog, Turčinovskog, Kočerinskog i Privaljskog polja
	Uspostava zaštićenog područja Borak	Definiran način zaštite i upravljanja područjem, Poboljšano stanje zaštite okoliša
	Uspostava zaštićenog područja Mostarsko blato	Definiran način zaštite i upravljanja područjem, Poboljšano stanje zaštite okoliša
	Zaštita ribe PRIKANAC – izgradnja akumulacije i stvaranja drugih uvjeta za mrijest i zaštitu ribe	Definiran način zaštite i upravljanja zaštićenim područjem

Zaštita javnih bunara kao starih vodozahvata	Poboljšano stanje zaštite okoliša i imovine
Izgradnja nužnih protupožarnih putova	Poboljšano stanje zaštite okoliša i imovine
Izgradnja novog vatrogasnog doma na prikladnoj lokaciji	Poboljšanje uvjeta rada vatrogasne službe i zaštita okoliša i imovine
Podizanje razine opremljenosti i funkcionalnosti PVP	Poboljšanje uvjeta rada vatrogasne službe i zaštita okoliša i imovine

**Nove mjere odnosno projekti u odnosu na prethodnu godinu*

3.2. Strateški projekti

U planovima gospodarskog razvitka i društvenog razvitka, i planu uređenja i zaštite okoliša su definirani projekti i mjere (69) u 10 programa. Od toga se 10 projekata izdvaja i utvrđuje kao strateški i prioritetni projekti od najvećeg značaja za ostvarenje strateških ciljeva za naredno trogodišnje razdoblje od 2025. do 2027. godine:

Identificirani strateški projekti za razdoblje 2025. – 2027. po redoslijedu su:

1. Izgradnja, rekonstrukcija i uređenje lokalnih cesta.
2. Izgradnja internih prometnica i ostale komunalne infrastrukture u industrijskoj zoni Knešpolje.
3. Obnova zgrade Širokobriješke gimnazije.
4. Izgradnja objekta Srednje strukovne škole Široki Brijeg.
5. Izgradnja – proširenje javne kanalizacijske mreže na urbanom području.
6. Izgradnja vodovoda – proširenje vodoopskrbnog sustava na cijelo područje Širokog Brijega.
7. Izgradnja glavne vodospreme II.
8. Izgradnja Centra za upravljanje komunalnim otpadom.
9. Obnova objekta novog magazina (pametna zgrada) i uređenje prostora duhanske stanice za javne sadržaje (Županijski sud. Vijećnica, centar za inovacije, poslovni inkubator i dr.).
10. Digitalizacija Gradske uprave.

4. Indikativni financijski okvir za razdoblje 2025. – 2027.

Realizacija planiranih strateških ciljeva i projekata za razdoblje od 2025. do 2027. godine financirat će se iz više izvora: Proračun Grada Širokog Brijega i sredstva koja će za projekte iz pojedinih oblasti izdvajati javne ustanove i javna poduzeća u vlasništvu Grada, dotacije viših razina vlasti, te kreditna i grant-sredstva međunarodnih institucija. Grad Široki Brijeg je Akcijskim planom za razdoblje 2025. do 2027. predvidio projekte u okvirnom iznosu od 50,6 milijuna KM, od čega bi najmanje 70 % sredstava trebalo biti iz vanjskih izvora.

Broj: 03-82/24

Široki Brijeg, 13. veljače 2024. godine

Gradonačelnik

Miro Kraljević

Prilog I. Akcijski plan za razdoblje 2025. – 2027.

Broj	Programi, mjere i projekti	Sredstva u KM				
		2025	2026	2027	2025 - 2027	2024 – 2026
1.1.	PROMOCIJA ULAGANJA I RAZVOJ PODUZETNIŠTVA	680.000	620.000	560.000	1.860.000	1.850.000
1.1.1.	Osnivanje centra za inovacije i poduzetništvo/ poslovnog inkubatora	100.000	200.000	200.000		
1.1.2.	Izgradnja internih prometnica i ostale komunalne infrastrukture u gospodarskoj zoni Trn /nastavak	250.000	250.000	250.000		
1.1.3.	Izgradnja internih prometnica i ostale komunalne infrastrukture u industrijskoj zoni Knešpolje /nastavak	250.000	150.000	100.000		
1.1.4.	Sudjelovanje na sajmovima i poticanje inovatorstva	10.000	10.000	10.000		
1.1.5.	Certificiranje povoljnog poslovnog okruženja/ primjena SBA načela	10.000	10.000	0		
1.1.6.	Izrada provedbenih planova za nove gospodarske zone	60.000	0	0		
1.2.	RAZVOJ POLJOPRIVREDE	730.000	730.000	230.000	1.690.000	1.670.000
1.2.1.	Poticaji malim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima	100.000	100.000	100.000		
1.2.2.	Izgradnja/uređenje tržnice lokalnih proizvoda	250.000	250.000	0		
1.2.3.	Poticanje organske poljoprivredne proizvodnje	20.000	20.000	20.000		
1.2.4.	Poticanje organiziranja poljoprivrednih proizvođača	10.000	10.000	10.000		
1.2.5.	Rekonstrukcija (faza 2) sustava za navodnjavanje	200.000	200.000	100.000		
1.2.6.	Proširenje hidro-melioracijskog sustava za navodnjavanje na područje Ljutog Doca	150.000	150.000	0		
1.3.	Razvoj turističke infrastrukture i promocija turizma	715.000	710.000	0		1.425.000
1.3.1.	Rekonstrukcija i obnova objekta Fratarske mlinice i objekta MHE	500.000	500.000	0		
1.3.2.	Uređenje kanjona rijeke Lištice /uređenje šetnica, cjelovita zaštita vrela Borak i zaštita endemskih vrsta	200.000	200.000	0		
1.3.3.	Izrada kataloga turističke ponude Širokog Brijega	15.000	10.000	0		
2.1.	Obrazovanje i socijalna uključenost	6.900.000	6.900.000	1.900.000	15.700.000	15.400.000
2.1.1.	Izrada projektne dokumentacije za novi SŠC	0	0	0		
2.1.2.	Uređenje i opremanje javnih školskih objekta	100.000	100.000	100.000		

2.1.3.	Sufinanciranje prijevoza učenika	1.500.000	1.500.000	1.500.000		
2.1.4.	Stipendiranje učenika i studenata deficitarnih zanimanja	300.000	300.000	300.000		
2.1.5.	Obnova zgrade Širokobriješke gimnazije	2.000.000	2.000.000	0		
2.1.6.	Izgradnja objekta Srednje strukovne škole Široki Brijeg	3.000.000	3.000.000	0		
2.2.	PROMOCIJA KULTURNIH DOGAĐANJA I ŠPORTSKIH SADRŽAJA OD ZNAČAJA ZA ŠIROKI BRIJEG	530.000	1.050.000	1.250.000	2.830.000	2.830.000
2.2.1.	Sufinanciranje organiziranja kulturnih događanja	100.000	100.000	100.000		
2.2.2.	Izrada registra/baze podataka/prirodno-spomeničke baštine	30.000	0	0		
2.2.3.	Izgradnja i opremanje muzeja grada Širokog Brijega	0	0	300.000		
2.2.4.	Izgradnja i opremanje centra kulturnih i kreativnih industrija	0	250.000	250.000		
2.2.5.	Izgradnja i opremanje dvorane za kulturno-sportske manifestacije na Kočerinu	100.000	400.000	300.000		
2.2.6.	Uređenje i opremanje gradskog bazena s izgradnjom pratećih sadržaja	200.000	200.000	200.000		
2.2.7.	Poticanje izgradnje dječjih vrtića, kulturne i sportske infrastrukture u ruralnim područjima	100.000	100.000	100.000		
2.3.	Poboljšanje kvalitete usluga gradske uprave i ažuriranje prostorno-planske dokumentacije	345.000	135.000	100.000	580.000	580.000
2.3.1.	Digitalizacija gradske uprave	50.000	50.000	50.000		
2.3.2.	Uređenje recepcije na ulazu u Gradsku upravu, renoviranje zgrade gradske uprave	200.000	0	0		
2.3.3.	Uvođenje sustava E-CITIZEN u gradskoj upravi	30.000	20.000	0		
2.3.4.	Izrada prostorno-planske dokumentacije i studija o korištenju zemljišta	50.000	50.000	50.000		
2.3.5.	Izrada registra gradske imovine i Plana upravljanja gradskom imovinom	15.000	15.000	0		
3.1.	RAZVOJ LOKALNE PROMETNE INFRASTRUKTURE	2.350.000	2.250.000	2.250.000		7.150.000
3.1.1.	Izrada idejnog rješenja i priprema tehničke dokumentacije za izmještanje obilazne ceste iz užeg gradskog područja (nova južna obilaznica)	100.000	0	0		

3.1.2.	Izgradnja prometnice Trn-Belušine-Mokro – II faza (uključuje rekonstrukciju i proširenje mosta na Ugrovači)	250.000	250.000	250.000		
3.1.3.	Rekonstrukcija gradskih ulica i nogostupa, obnova prometne signalizacije	1.000.000	1.000.000	1.000.000		
3.1.4.	Izgradnja, rekonstrukcija i uređenje lokalnih cesta (uključuje prometnicu i novi most prema obilaznici, rekonstrukcija mostova u Zavozniku i na Uzarićima)	1.000.000	1.000.000	1.000.000		
3.2.	RAZVOJ KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	6.270.000	4.150.000	4.150.000	14.570.000	15.270.000
3.2.1.	Izgradnja kanalizacijskog kolektora "D" (Trn)	500.000	500.000	500.000		
3.2.2.	Izgradnja kanalizacijskog kolektora "E" (Brijeg)	500.000	500.000	500.000		
3.2.3.	Izgradnja – proširenje javne kanalizacijske mreže	1.500.000	1.500.000	1.500.000		
3.2.4.	Završetak izgradnje i puštanje u pogon UPOV u širokom Brijegu	0	0	0		
3.2.5.	Proširenje vodoopskrbnog sustava <i>na cijelo područje Širokog Brijega</i> -projekti vodovoda (Kočerin, Knešpolje, Ljubotići, Dobrkovići, Izbično, Čerigaj, Ljuti Dolac i dr.)	1.000.000	1.000.000	1.000.000		
3.2.6.	Izgradnja glavne vodospreme II u sklopu javnog vodoopskrbnog sustava	2.000.000	0	0		
3.2.7.	Izrada tehničke dokumentacije i priprema projekta za rekonstrukcije starih vodovoda (DN 600 i dr.) i poboljšanje rada crpnih stanica	120.000	0	0		
3.2.8.	Rekonstrukcija postojećih dotrajalih glavnih vodovoda (DN 600) i crpnih stanica vodoopskrbnog sustava	500.000	500.000	500.000		
3.2.9.	Uspostava DMA zona i postavljanje vodomjera na daljinsko učitavanje	100.000	100.000	100.000		
3.2.10.	Uvođenje sustava SCADA – sustava nadzora, kontrole i prikupljanja podataka vodoopskrbnog sustava	50.000	50.000	50.000		
3.3.	ENERGETSKA UČINKOVITOST I OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE	450.000	350.000	500.000	1.300.000	1.480.000
3.3.1.	Izrada elaborata energetske učinkovitosti za sve javne objekte na području grada (nastavak projekta)	50.000	50.000	0		
3.3.2.	Zamjena postojeće javne rasvjete LED žaruljama - (nastavak projekta)	200.000	100.000	100.000		

3.3.3.	Postavljanje toplotnih fasada/ utopljavanje zgrada u vlasništvu Grada (nastavak projekta)	100.000	100.000	100.000		
3.3.4.	Projekti korištenja hidro-energije rijeke Lištice –izgradnja višenamjenskih akumulacija Oporovice i Dubrava	50.000	50.000	250.000		
3.3.5.	Projekti korištenja solarne energije, projektiranje i postavljanje foto-naponskih elektrana na javne objekte i druge prikladne površine	50.000	50.000	50.000		
3.4.	UPRAVLJANJE OTPADOM, UREĐENJE I ZAŠTITA OKOLIŠA	1.370.000	1.510.000	930.000	3.810.000	
3.4.1.	Izrada plana upravljanja otpadom (nastavak projekta)	60.000	0	0		
3.4.2.	Izgradnja centra za recikliranje komunalnog otpada s pretovarnom stanicom (nastavak - faza II)	200.000	200.000	0		
3.4.3.	Priprema i provedba projekata sanacije nelegalnih odlagališta otpada	100.000	100.000	100.000		
3.4.4.	Proširenje organiziranog prikupljanja otpada	50.000	50.000	50.000		
3.4.5.	Edukacije i poticaji građanima za odvojeno prikupljanje kom. otpada i reciklažu, postavljanje spec. kontejn.	50.000	50.000	50.000		
3.4.6.	Uređenje centralnog gradskog područja (nastavak)	400.000	400.000	400.000		
3.4.7.	Uređenje ostalih javnih površina	100.000	100.000	100.000		
3.4.8.	Izrada tehničke dokumentacije za gradsko groblje, uređenje mjesnih groblja	20.000	20.000	0		
3.4.9.	Uređenje vodotoka rijeka Lištice i Ugrovače, izgradnja šetnica uz korita rijeka	100.000	100.000	100.000		
3.4.10.	Čišćenje korita bujičnih vodotoka Mokašnice i Šumeta	50.000	50.000	0		
3.4.11.	Uspostava zaštićenog područja Borak	30.000	30.000	30.000		
3.4.12.	Uspostava zaštićenog područja Mostarsko blato	30.000	30.000	30.000		
3.4.13.	Zaštita ribe PRIKANAC – izgradnja akumulacije i stvaranja drugih uvjeta za mrijest i zaštitu ribe	50.000	50.000	0		
3.4.14.	Zaštita javnih bunara kao starih vodozahvata	60.000	60.000	0		
3.4.15.	Izgradnja nužnih protupožarnih putova	50.000	50.000	50.000		
3.4.16.	Izgradnja novog vatrogasnog doma na prikladnoj lokaciji	0	200.000	0		
3.4.17.	Podizanje razine opremljenosti i funkcionalnosti PVP	20.000	20.000	20.000		
Ukupno (KM)		20.340.000	18.405.000	11.870.000	50.615.000	51.145.000

	ZBIRNO PO PROGRAMIMA	2025	2026	2027	2025 - 2027	2024 – 2026
1.1.	PROMOCIJA ULAGANJA I RAZVOJ PODUZETNIŠTVA	680.000	620.000	560.000	1.860.000	1.850.000
1.2.	RAZVOJ POLJOPRIVREDE	730.000	730.000	230.000	1.690.000	1.670.000
1.3.	RAZVOJ TURIST. INFRASTRUKTURE I PROMOCIJA TURIZMA	715.000	710.000	0	1.425.000	1.425.000
2.1.	OBRAZOVANJE I SOCIJALNA UKLJUČENOST	6.900.000	6.900.000	1.900.000	15.700.000	15.400.000
2.2.	PROMOCIJA KULTURNIH DOGAĐANJA I ŠPORTSKIH SADRŽAJA	530.000	1.050.000	1.250.000	2.830.000	2.830.000
2.3.	POB. USLUGA GR. UPRAVE I AŽURIRANJE PR.-PLANSKE DOK.	345.000	135.000	100.000	580.000	580.000
3.1.	RAZVOJ LOKALNE PROMETNE INFRASTRUKTURE	2.350.000	2.250.000	2.250.000	6.850.000	7.150.000
3.2.	RAZVOJ KOMUNALNE INFRASTRUKTURE	6.270.000	4.150.000	4.150.000	14.570.000	15.270.000
3.3.	ENERGETSKA UČINKOVITOST I OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE	450.000	350.000	500.000	1.300.000	1.480.000
3.4.	UPRAVLJANJE OTPADOM, UREĐENJE I ZAŠTITA OKOLIŠA	1.370.000	1.510.000	930.000	3.810.000	3.490.000
	UKUPNO (KM)	20.340.000	18.405.000	11.870.000	50.615.000	51.145.000